

WIJ **W**ILLEM **A**ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Internetconsultatieversie

Besluit van

houdende bepalingen over processtukken in strafzaken (Besluit processtukken in strafzaken 202X) [KetenID WGK028602]

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van [datum], nr.... ;

Gelet op de artikelen 1.5.5, zevende lid, en 1.8.11, eerste en derde lid, van het Wetboek van Strafvordering;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van [datum], nr.);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van [datum], nr... ;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1

Definities

Artikel 1.1.1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de wet: het Wetboek van Strafvordering;
- b. processtukken: stukken als bedoeld in artikel 1.8.1 van de wet;
- c. procesdossier: verzameling van processtukken in een zaak.

HOOFDSTUK 2

Het procesdossier

Artikel 2.1.1

1. Zolang de berechting niet is aangevangen, draagt de officier van justitie zorg voor een, naar de stand van het onderzoek, zo volledig mogelijk procesdossier.
2. Het procesdossier wordt eenvormig ingericht.
3. Elk procesdossier bevat een inhoudsopgave, tenzij het procesdossier, gelet op de aard van de zaak, bestaat uit slechts enkele processtukken.

Artikel 2.1.2

1. Indien het procesdossier een strafzaak betreft van een verdenking van een misdrijf dat met zes jaar gevangenisstraf of meer is bedreigd, draagt de officier van justitie ervoor zorg dat uiterlijk op het tijdstip waarop de procesinleiding wordt ingediend, een proces-verbaal met een verslag van in de zaak verrichte opsporingshandelingen bij de processtukken wordt gevoegd.

2. Het proces-verbaal, bedoeld in het eerste lid, wordt aangevuld zodra na voeging nog opsporingshandelingen worden verricht. Dit aanvullende proces-verbaal wordt eveneens zo spoedig mogelijk bij de processtukken gevoegd.

HOOFDSTUK 3

Verstrekking van een kopie van de processtukken

Artikel 3.1.1

1. Aan de verdachte of zijn raadsman wordt zo spoedig mogelijk een kopie verstrekt van processtukken waarvan de kennisneming op grond van de wet niet mag worden onthouden.

2. Bij inwilliging van een verzoek tot kennisneming van processtukken van de verdachte of zijn raadsman dan wel het slachtoffer of zijn advocaat of gemachtigde dan wel de benadeelde partij of haar advocaat of gemachtigde wordt zo spoedig mogelijk een kopie verstrekt van processtukken waarvan de kennisneming is toegestaan aan de verzoeker.

3. Behoudens het bepaalde in artikel 1.8.8, vierde lid, van de wet wordt de kopie, bedoeld in de voorgaande leden, zolang de berechting niet is aangevangen verstrekt door de officier van justitie.

4. Verstrekking van een kopie kan plaatsvinden met behulp van een elektronische voorziening als bedoeld in artikel 1.1.11 van de wet.

5. De voorgaande leden vinden geen toepassing indien en voor zover op grond van artikel 1.5.5, derde lid, of artikel 1.8.8, tweede lid, van de wet is bepaald dat van bepaalde processtukken of gedeelten daarvan geen kopie wordt verstrekt.

HOOFDSTUK 4

Inzage van stukken

Artikel 4.1.1

1. Indien van bepaalde processtukken of gedeelten daarvan op grond van artikel 1.5.5, derde lid, of artikel 1.8.8, tweede lid, van de wet alleen inzage wordt verleend dan wel inzage wordt verleend in de stukken na inwilliging van een verzoek als bedoeld in artikel 1.5.5, tweede lid, of artikel 1.8.5, tweede lid, van de wet, wordt de verdachte of zijn raadsman dan wel het slachtoffer of zijn advocaat of gemachtigde dan wel de benadeelde partij of haar advocaat of gemachtigde zolang de berechting niet is aangevangen daartoe de gelegenheid geboden hetzij op het parket, hetzij, indien de verdachte rechtens van zijn vrijheid is beroofd, daar waar hij zich bevindt, hetzij elders.

2. Inzage kan plaatsvinden met behulp van een elektronische voorziening als bedoeld in artikel 1.1.11 van de wet.

Artikel 4.1.2

Indien inzage wordt verleend op het parket, bepaalt de officier van justitie de tijden waarop inzage in de stukken kan worden verkregen door de verdachte of zijn raadsman, het slachtoffer of zijn advocaat of gemachtigde, alsmede de benadeelde partij of haar advocaat of gemachtigde.

Artikel 4.1.3

1. De inzage in de stukken, bedoeld in artikel 4.1.1, kan onder toezicht worden gehouden. Indien uitsluitend de raadsman of de advocaat inzage wordt verleend, wordt de inzage slechts onder toezicht gehouden als de officier van justitie dit noodzakelijk acht.
2. De inzage wordt geboden door de stukken voor te leggen, waaruit de betrokkene aantekeningen kan maken. Aan de verdachte die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, worden desgewenst de voor het maken van de aantekeningen vereiste middelen ter beschikking gesteld.

HOOFDSTUK 5

Slachtoffergegevens

Artikel 5.1.1

Als gegevens die in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het slachtoffer op grond van artikel 1.8.11, derde lid, van de wet onvermeld blijven in de processtukken en in stukken waarvan de kennisneming ingevolge de wet wordt toegestaan, worden aangewezen diens:

- a. adres;
- b. woonplaats;
- c. telefoonnummer;
- d. e-mailadres;
- e. verblijfplaats;
- f. geboorteland;
- g. geboorteplaats;
- h. burgerservicenummer.

Artikel 5.1.2

Opsporingsambtenaren vermelden de in artikel 5.1.1 bedoelde gegevens niet in een proces-verbaal, tenzij deze gegevens naar hun oordeel redelijkerwijs van belang kunnen zijn voor enige door de rechter te nemen beslissing.

Artikel 5.1.3

Het openbaar ministerie vermeldt de in artikel 5.1.1 bedoelde gegevens niet in vorderingen, bevelen, tenlasteleggingen en andere stukken die het opmaakt, tenzij deze gegevens naar zijn oordeel redelijkerwijs van belang kunnen zijn voor enige door de rechter te nemen beslissing.

HOOFDSTUK 6

Overige bepalingen

Artikel 6.1.1

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 6.1.2

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit processtukken in strafzaken 202X.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit besluit is gebaseerd op de artikelen 1.5.5, zevende lid, en 1.8.11, eerste lid, van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (de wet). Deze wettelijke delegatiebepalingen zijn inhoudelijk ongewijzigd overgenomen uit de artikelen 32, vijfde lid, 51b, vijfde lid, en 149a, vijfde lid, van het huidige wetboek. Zij geven de grondslag voor het stellen van regels over a) de wijze waarop de processtukken worden samengesteld en ingericht, b) de wijze waarop de kennisneming van processtukken of de inzage daarin door het slachtoffer en de verdachte plaatsvindt en c) het verstrekken van kopieën. Deze onderwerpen zijn op dit moment geregeld in het Besluit processtukken in strafzaken (Stb. 2011, 602), dat tot uitgangspunt dient voor dit nieuwe besluit door (terminologische) wijzigingen in het nieuwe wetboek ten aanzien van de drie genoemde onderwerpen daarin te verwerken (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 286). Daarnaast komen in dit besluit enkele wijzigingen in de gemoderniseerde regeling van de processtukken tot uitdrukking.

Relevant is in dit verband ook het Besluit digitale stukken Strafvordering (Stb. 2016, 359), dat aanvullende regels geeft voor de digitale uitwisseling van stukken. De omzetting van dat laatste besluit vindt plaats binnen de invulling van de grondslagen voor het stellen van nadere regels met betrekking tot digitale procesvoering (bijvoorbeeld de artikelen 1.1.11, 1.8.11, tweede lid, 1.9.9, eerste lid, van de wet). Bij het laatstgenoemde besluit is ook het huidige Besluit processtukken in strafzaken gewijzigd, onder meer door daarin de mogelijkheid van kennisneming met behulp van een elektronische voorziening te regelen. Ook zijn voorschriften geschrapt die vooral ten aanzien van papieren procesdossiers zouden leiden tot aanzienlijke uitvoeringskosten. Het Besluit processtukken in strafzaken en het Besluit digitale stukken Strafvordering zijn tegelijkertijd (op 1 december 2016) in werking getreden.

De verstrekking van processtukken gebeurt in toenemende mate langs elektronische weg; toegewerkt wordt naar een situatie waarin het beschikbaar stellen en raadplegen van processtukken via een elektronische voorziening de standaard is. Een digitaal procesdossier is van groot belang voor een doelmatig strafproces. De organisaties binnen de strafrechtketen zijn dan ook volop bezig de aanmaak en doorgeleiding van processtukken verder te digitaliseren. Tijdens het implementatieproces van het nieuwe wetboek zal zorgvuldig worden beoordeeld welke stappen hierin nog verder kunnen worden gezet (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 277; Kamerstukken II 2023/24, 36327, nr. 11, p. 46-47, p. 138).

De regeling van de processtukken in het Wetboek van Strafvordering is in 2013 geactualiseerd door de Wet herziening regels betreffende de processtukken in strafzaken (Stb. 2011, 601). De destijds herziene voorschriften komen terug in het nieuwe wetboek, waarbij enkele belangrijke verbeteringen zijn aangebracht. De bepalingen in het nieuwe wetboek beantwoorden aan de doelstelling van die herziening, namelijk dat de verdachte zo vroeg mogelijk in staat moet worden gesteld zijn recht op kennisneming te effectueren, zodat hij wordt geïnformeerd over het verloop en de resultaten van het opsporingsonderzoek. Kennisneming van de stukken stelt hem in de gelegenheid om zijn verdediging vorm te geven en gebruik te maken van de hem in dat verband toekomstende rechten (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 270 e.v.; Kamerstukken II 2023/24, 36327, nr. 11, p. 136 e.v.). Het nieuwe wetboek bevat in lijn daarmee enkele wijzigingen die erop gericht zijn dat de verdachte zo spoedig mogelijk daadwerkelijk de beschikking krijgt over de stukken waarvan de kennisneming hem is toegestaan. De regeling van mededeling van rechten aan de verdachte bevat nu het voorschrift dat niet alleen de aangehouden verdachte, maar ook de verdachte die wordt uitgenodigd voor

verhoor, voorafgaand aan zijn eerste verhoor in kennis wordt gesteld van het recht op kennisneming van processtukken (artikel 1.4.4, derde lid, onderdeel c). Voorzien is in wettelijke voorschriften die ertoe verplichten dat van processen-verbaal waarvan de officier van justitie de kennisneming niet tijdelijk aan de verdachte mag onthouden, nadat deze zijn opgemaakt door de opsporingsambtenaar of de rechter-commissaris direct een kopie wordt verstrekt (artikel 1.8.8, vierde lid). Voor zaken waarin de verdachte voorlopig gehecht is, is bepaald dat de officier van justitie uiterlijk na drie maanden gevangenhouding ervoor zorgt dat de verdachte kan kennisnemen van de beschikbare processtukken, ongeacht of al verzoeken om kennisneming van processtukken van de zijde van verdachte zijn gedaan (artikel 2.10.64 van de wet). Om te bevorderen dat ter voorbereiding van de verdediging op de terechtzitting vlot kan worden kennisgenomen van de processtukken is verder bepaald dat de officier van justitie op het moment dat hij de procesinleiding indient en aan de verdachte doet betekenen, tevens actief – dus niet pas na een verzoek daartoe – de processtukken ter beschikking stelt aan de verdachte of zijn raadsman (artikel 4.1.1, zesde lid, van de wet).

Ook de regeling van de kennisneming van processtukken door het slachtoffer is in het nieuwe wetboek gewijzigd (artikel 1.5.5, van de wet). Het recht van het slachtoffer op de kennisneming van processtukken is versterkt, terwijl tegelijkertijd is voorzien in een uitbreiding van de opsomming van belangen op grond waarvan de kennisneming van bepaalde stukken kan worden onthouden (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 226-228). Deze wijzigingen zijn indirect relevant voor de reikwijdte van dit besluit, dat immers de wijze van kennisneming regelt van processtukken, indien de verdachte of het slachtoffer op grond van de wet bevoegd is daarvan kennis te nemen. De versterkte positie van het slachtoffer komt in dit besluit tot uitdrukking doordat de wijze van kennisneming door het slachtoffer en diens advocaat of gemachtigde nu expliciet in alle relevante bepalingen is geregeld. Dat laatste geldt evenzeer voor de benadeelde partij en haar advocaat en gemachtigde, nu de wettelijke regeling van de kennisneming van stukken – voor zover het haar vordering betreft – op de benadeelde partij van overeenkomstige toepassing is (artikel 1.5.14 van de wet).

In lijn met de gemoderniseerde wettelijke regeling is in dit besluit het zo spoedig mogelijk verstrekken van kopieën van de processtukken (via een elektronische voorziening) aan de verdachte en het slachtoffer nadrukkelijk vooropgesteld. Alleen voor de gevallen waarin volgens de wet van bepaalde processtukken of gedeelten daarvan geen kopie wordt verstrekt is vervolgens geregeld op welke wijze inzage in de stukken kan plaatsvinden. Een deel van de in het nieuwe wetboek opgenomen wijzigingen werkt automatisch door in dit besluit, zonder dat de inhoud van het besluit daartoe gewijzigd hoeft te worden. Zo geldt de (redactioneel) aangepaste omschrijving van het begrip "processtukken" ook voor dit besluit, dat voor de betekenis van dat begrip immers verwijst naar artikel 1.8.1 van het wetboek (zie artikel 1.1.1, onderdeel b). Andere verbeteringen zijn wel expliciet in dit besluit verwerkt. Zo zijn de termen "tijdens het opsporingsonderzoek" en "tijdens het voorbereidende onderzoek" geschrapt en waar nodig vervangen door "zolang de berechting niet is aangevangen". Dit houdt verband met het verhelderen van de onderscheiden verantwoordelijkheden voor de processtukken in de achtereenvolgende fases van het onderzoek (zie artikel 1.8.2 van de wet).

Nadat de berechting is aangevangen zijn respectievelijk de voorzitter van de rechtbank en de rechtbank bevoegd om over de processtukken te beslissen. Bij het indienen van de procesinleiding stelt de officier van justitie de verdachte alle processtukken ter beschikking (artikel 4.1.1, zesde lid, van de wet). In de procesinleiding wordt de verdachte verder gewezen op zijn recht op kennisneming van alle processtukken en zijn recht om stukken in te dienen ter voeging bij de processtukken (artikel 4.1.2 van de wet). De verdachte kan de voorzitter van de rechtbank verzoeken te bevelen dat de officier van justitie zo nauwkeurig mogelijk omschreven stukken zal overdragen met het

oog op voeging bij de processtukken (artikel 4.1.4, tweede lid, van de wet; zie ook het zevende lid). De voorzitter van de rechtbank kan ook ambtshalve bevelen dat de officier van justitie stukken zal overdragen met het oog op voeging daarvan bij de processtukken (artikel 4.1.7, eerste lid, onderdeel b, van de wet). Ook kan de rechtbank in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak bevelen dat de officier van justitie bepaalde stukken zal overdragen met het oog op voeging bij de processtukken (artikel 4.2.50, tweede lid, van de wet). Voor de fase van de berechting zijn nadere regels over de kennisneming en het verkrijgen van kopieën van processtukken opgenomen in het Besluit orde van dienst gerechten (Stb. 2001, 619). Ook dat laatste besluit zal op een later moment – bij gelegenheid van het invoeringsbesluit – worden gewijzigd om de inhoud daarvan in overeenstemming te brengen met de systematiek en terminologie van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Verder is van belang dat de regeling in het nieuwe wetboek een zoveel mogelijk techniekonafhankelijke formulering hanteert. Zo wordt in plaats van "afschrift" de term "kopie" gebruikt.

De bepalingen in Hoofdstuk 5 van dit besluit zijn gebaseerd op artikel 1.8.11, derde lid, van het nieuwe wetboek. Dat artikellid is de (ongewijzigde) opvolger van artikel 149a, derde lid, van het huidige wetboek. Dit betreft het Besluit bescherming slachtoffergegevens in processtukken (Stb. 2025, 29), dat op 1 juli 2025 in werking is getreden. Het genoemde besluit strekt ertoe onnodige en onbedoelde inbreuken op de privacy van het slachtoffer zoveel mogelijk te vermijden, door bepaalde persoonlijke gegevens in de processtukken niet meer standaard te vermelden. Vanwege de inhoudelijke samenhang wordt de inhoud van dit besluit nu geïntegreerd in het onderhavige besluit over processtukken in strafzaken.

In het artikelsgewijs deel van deze nota worden hoofdzakelijk de wijzigingen ten opzichte van het huidige besluit toegelicht. Voor de toelichting bij de onderdelen die niet zijn gewijzigd wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het huidige Besluit processtukken in strafzaken (zie Stb. 2011, 602, p. 5 e.v.).

2. Verwerking van persoonsgegevens

Dat de verdachte, het slachtoffer en de benadeelde partij het recht hebben om een kopie van de processtukken te ontvangen dan wel daarin inzage te krijgen, volgt zoals gezegd uit het (huidige en nieuwe) Wetboek van Strafvordering. De verstrekking van deze kopie en het verlenen van deze inzage raken aan de verwerking van persoonsgegevens. Deze gegevensverwerking vormt een beperking van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, zoals neergelegd in artikel 10 van de Grondwet en artikel 8 EVRM. In dit verband kan ook worden gewezen op de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waarin het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens is neergelegd en die van toepassing zijn als het Unierecht wordt uitgevoerd. Bij de inrichting van de wettelijke regeling is daarom gezocht naar een goede balans tussen het belang dat de verdediging en het slachtoffer zo goed mogelijk in staat worden gesteld het recht op kennisneming te effectueren enerzijds en adequate waarborgen om onnodige inbreuken op de persoonlijke levenssfeer te voorkomen anderzijds. Alleen stukken die voor de in het kader van de berechting door de rechter te nemen beslissingen redelijkerwijs van belang kunnen zijn, behoren tot de processtukken (artikel 1.8.1 van de wet). De kennisneming van bepaalde processtukken kan het slachtoffer worden onthouden in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (artikel 1.5.5, derde lid, van de wet). In het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan bovendien worden bepaald dat van bepaalde processtukken of gedeelten daarvan geen kopie wordt verstrekt, maar alleen inzage wordt verleend (artikel 1.8.8, tweede lid, van de wet). Ter uitvoering van dit besluit vindt geen nieuwe gegevensverwerking plaats. Het besluit geeft slechts aanvullende regels voor de wijze waarop het procesdossier wordt ingericht

(Hoofdstuk 2), de wijze waarop de kopie van de processtukken (al dan niet langs elektronische weg) wordt verstrekt (Hoofdstuk 3) en over de plaats en de tijden waarop inzage in de stukken kan worden verkregen (Hoofdstuk 4). Daarbij is bepaald dat de inzage onder toezicht kan worden gehouden, bijvoorbeeld om het risico te voorkomen dat toch kopieën van de processtukken worden verkregen. De bepalingen in Hoofdstuk 5 strekken ertoe dat de daarin bedoelde gegevens in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het slachtoffer niet worden vermeld in de aangewezen processtukken, in lijn met het beginsel van dataminimalisatie.

Voor het overige blijft de omgang met gegevens in het kader van de processtukken plaatsvinden binnen de bestaande wettelijke kaders. In de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Wet politiegegevens zijn algemene bepalingen opgenomen over de verwerking van gegevens ten behoeve van (onder meer) de strafvordering. Zo zijn in die wetten de algemene grondslagen neergelegd voor de verwerking van gegevens. In aanvulling daarop bevatten het Wetboek van Strafvordering en daarop gebaseerde regelgeving – waaronder het onderhavige besluit – specifieke bepalingen over de verwerking van gegevens in het kader van het strafproces. In het bovenstaande zijn verschillende waarborgen genoemd die in de wet en in dit besluit zijn opgenomen en die erop gericht zijn de hiervoor genoemde inbreuken zo beperkt mogelijk te doen zijn.

3. Uitvoeringsconsequenties

Nu dit besluit hoofdzakelijk een technische omzetting behelst van de inhoud van het huidige besluit, worden er geen substantiële uitvoeringsconsequenties voorzien.

4. Ontvangen adviezen

PM

ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1

Definities

Artikel 1.1.1 [definities]

Hoofdstuk 1 bestaat uit één artikel, waarin een drietal definities is opgenomen. De eerste twee definities zijn inhoudelijk ongewijzigd overgenomen uit het Besluit processtukken in strafzaken (Stb. 2011, 602, hierna ook aangehaald als het huidige besluit). Het procesdossier is omschreven als de verzameling van processtukken in een zaak. Ook met deze aangepaste formulering is geen inhoudelijke wijziging beoogd ten opzichte van het huidige besluit. Voor de verhouding tussen het begrip processtukken enerzijds en het begrip procesdossier anderzijds verwijst de memorie van toelichting bij het nieuwe wetboek naar de nota van toelichting bij het huidige besluit (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 273). Daarin is uiteengezet dat de definitie van het procesdossier is opgenomen omdat het besluit juist ten aanzien van de inrichting en samenstelling van dit procesdossier nadere voorschriften stelt. Indien geen definitie van het procesdossier zou worden gegeven, zouden de regels met betrekking tot de samenstelling en inrichting daarvan ook gaan gelden voor (proces)stukken die nog niet als zodanig bij de (overige) processtukken zijn gevoegd. Tot de processtukken behoren volgens artikel 1.8.1 van de wet immers alle stukken die voor de in het kader van de berechting door de rechter te nemen beslissingen redelijkerwijs van belang kunnen zijn, behoudens de stukken waarvan de voeging overeenkomstig artikel 1.8.3 achterwege wordt gelaten. Dit inhoudelijke relevantiecriteria bepaalt dus of een stuk tot de processtukken behoort, ongeacht of dat stuk al formeel door de officier van justitie als een processtuk is aangemerkt en feitelijk aan de verzameling van processtukken (het procesdossier) is toegevoegd (vgl. M.J. Borgers, "Processtukken", *DD* 2014/1). De beperking van de definitie tot processtukken die "tijdens het opsporingsonderzoek" aan het procesdossier zijn of worden toegevoegd is in dit nieuwe besluit niet overgenomen. Dat de bepalingen over de samenstelling en inrichting van het procesdossier alleen gelden zolang de berechting niet is aangevangen (artikel 2.1.1) respectievelijk uiterlijk op het tijdstip waarop de procesinleiding wordt ingediend (artikel 2.1.2) volgt genoegzaam uit die bepalingen zelf. Het doet geforceerd aan om na aanvang van de berechting niet meer te spreken van een procesdossier.

HOOFDSTUK 2

Het procesdossier

Artikel 2.1.1 [volledigheid en inrichting procesdossier]

Op grond van het eerste lid van dit artikel draagt de officier van justitie zorg voor een, naar de stand van het onderzoek, zo volledig mogelijk procesdossier. Relevante stukken moeten zo spoedig mogelijk worden opgemaakt en als processtuk in het procesdossier worden gevoegd (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 277). Wat betreft inhoud en formulering sluit dit artikellid aan op de wettelijke verantwoordelijkheid die de officier van justitie heeft voor de samenstelling van de processtukken; die verantwoordelijkheid draagt hij "zolang de berechting niet is aangevangen" (artikel 1.8.2, eerste lid, van de wet). Die laatste formulering komt in Boek 1, Hoofdstuk 8 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering op een aantal plaatsen terug. De keuze voor deze afbakening brengt mee dat de term "tijdens het opsporingsonderzoek" in dit artikel niet terugkeert.

Het tweede en het derde lid betreffen de inrichting van het procesdossier. De uniforme inrichting van het procesdossier draagt bij aan de toegankelijkheid en aan een snelle ontsluiting van informatie ten behoeve van het strafproces. Deze artikelleden zijn

ongewijzigd overgenomen uit het huidige besluit. Behouden zijn dus de nu al geldende voorschriften dat het procesdossier eenvormig wordt ingericht en een inhoudsopgave bevat, tenzij het bestaat uit slechts enkele processtukken.

Artikel 2.1.2 [verslag van opsporingshandelingen]

Dit artikel schrijft voor dat de officier van justitie ervoor zorgdraagt dat een proces-verbaal met een verslag van de in de strafzaak verrichte opsporingshandelingen aan de processtukken wordt toegevoegd. Onder het begrip "opsporingshandelingen" wordt verstaan al hetgeen in het kader van het opsporingsonderzoek is verricht of bevonden (vgl. de verbaliseringsplicht van artikel 2.1.10 van de wet). Van belang is dat in dit proces-verbaal (kort) melding wordt gemaakt van de verrichte opsporingsactiviteiten die redelijkerwijs van betekenis kunnen zijn voor (de beoordeling van het verloop van) het onderzoek in de zaak. Op die manier kan worden nagelopen welke stappen en beslissingen gedurende het opsporingsonderzoek zijn genomen (zie ook Stb. 2011, 602, p. 11-12).

De hier geregelde verplichting geldt alleen als de strafzaak misdrijven betreft die met zes jaar gevangenisstraf of meer zijn bedreigd. De zesjaarsgrens drukt uit dat in zaken die doorgaans als ernstiger worden aangeduid en in beginsel aan de rechter worden voorgelegd, het wenselijk is dat een verslag van verrichte opsporingsactiviteiten bij de processtukken wordt gevoegd. Gelet op artikel 3.3.1 van de wet geldt deze verplichting niet voor gevallen waarin de strafzaak met een strafbeschikking wordt afgedaan. In verband met de introductie van de nieuwe regeling van het gefaseerd aanbrengen van zaken ter berechting in het Wetboek van Strafvordering dient de officier van justitie uiterlijk op het tijdstip van de indiening van de procesinleiding bij de voorzitter van de rechtbank aan deze verplichting te voldoen. Op dat moment begint de berechting en is de voorzitter onder meer bevoegd te bevelen dat de officier van justitie stukken zal overdragen met het oog op voeging bij de processtukken (artikel 4.1.7, eerste lid, onderdeel b, van de wet). Vanaf dat moment kan aan de verdachte de kennisneming van processtukken niet langer worden onthouden (artikel 1.8.10 van de wet) en worden deze aan hem ter beschikking gesteld door de officier van justitie (artikel 4.1.1, zesde lid, van de wet). Ook gaat de zeggenschap over de processtukken op dat moment over naar de rechter; voor de fase van de berechting zijn nadere regels uitgewerkt in het Besluit orde van dienst gerechten. Indien na het uitbrengen van de procesinleiding nog opsporingshandelingen worden verricht, kan de officier van justitie het in het tweede lid bedoelde aanvullende proces-verbaal niet meer zelf bij de processtukken voegen. De voeging zal dan moeten plaatsvinden met inachtneming van het bepaalde in artikel 1.8.2, derde lid, van de wet.

HOOFDSTUK 3

Verstrekking van een kopie van de processtukken

Artikel 3.1.1 [wijze van verstrekking van kopieën van processtukken]

Het recht van de verdachte om kennis te nemen van de processtukken omvat in beginsel het recht om van die processtukken een kopie te verkrijgen (artikel 1.8.8, eerste lid, van de wet). Alleen met een beroep op één van de in de wet genoemde belangen kan worden bepaald dat van bepaalde processtukken of gedeelten daarvan alleen inzage wordt verleend (artikel 1.8.8, tweede lid, van de wet). Anders dan in het huidige besluit wordt het zo spoedig mogelijk verstrekken van kopieën van de processtukken aan de verdachte of zijn raadsman in dit nieuwe besluit daarom nadrukkelijk vooropgesteld. Deze werkwijze is immers in de praktijk gebruikelijk en draagt bij aan een optimale verwezenlijking van de doelstellingen van de wettelijke regeling. In lijn met de versterkte positie van het slachtoffer, zoals aangeduid in het algemeen deel van deze nota van toelichting, regelt dit artikel ook expliciet de verstrekking van kopieën van de

processtukken op diens verzoek aan het slachtoffer of zijn advocaat of gemachtigde. Op basis van artikel 1.5.5, derde lid, van de wet – waarin artikel 1.8.8, eerste tot en met derde lid, van de wet van overeenkomstige toepassing wordt verklaard – geldt het recht om een kopie te verkrijgen van de processtukken eveneens voor het slachtoffer. Tot slot geldt het recht om een kopie te verkrijgen ook voor de benadeelde partij die geen slachtoffer is (artikel 1.5.14 van de wet) en haar advocaat of gemachtigde (artikel 1.5.6 van de wet), voor zover het haar vordering tot schadevergoeding betreft.

Voor het overige is de inhoud van dit artikel grotendeels ongewijzigd overgenomen uit het huidige besluit. Op grond van het eerste lid (in verbinding met het derde lid) verzendt de officier van justitie uit eigen beweging kopieën van processtukken zo spoedig mogelijk aan de verdachte of zijn raadsman. Dit betreft de processtukken waarvan de kennisneming op grond van de wet niet mag worden onthouden (zie de artikelen 1.8.7, 1.8.10 en 4.1.1, zesde lid, van de wet).

Het tweede lid ziet op de situatie waarin de verdachte (op grond van artikel 1.8.6, eerste lid, van de wet), het slachtoffer (op grond van artikel 1.5.5, derde lid, van de wet) of de benadeelde partij (op grond van artikel 1.5.14 van de wet) heeft verzocht om kennisneming van de processtukken en dat verzoek door de officier van justitie is ingewilligd. Dit omvat ook de gevallen waarin de kennisneming of de verstrekking van een kopie aanvankelijk is geweigerd maar de verdachte (op grond van artikel 1.8.13, eerste lid, van de wet), het slachtoffer (op grond van artikel 1.5.15, eerste lid, van de wet) of de benadeelde partij (op grond van artikel 1.5.14 van de wet) daartegen met succes een bezwaarschrift heeft ingediend bij de rechter-commissaris. Anders dan in het huidige besluit wordt in dit artikellid niet langer bepaald dat voor meer dan eenmalige verstrekking van de verzoeker een vergoeding kan worden gevraagd. Dit omdat het verstrekken van kopieën bij het voortschrijden van de digitalisering in strafzaken in toenemende mate zal kunnen plaatsvinden langs elektronische weg.

Aan dit besluit ligt het uitgangspunt ten grondslag dat degene die (op grond van artikel 1.8.2 van de wet) bevoegd is om te beslissen over de processtukken, ook verantwoordelijk is voor de feitelijke verstrekking ervan. In lijn daarmee vinden de verstrekkingen, bedoeld in het eerste en tweede lid van artikel 3.1.1, volgens het derde lid plaats door de officier van justitie. Zolang de berechting niet is aangevangen, is de officier van justitie immers verantwoordelijk voor de daadwerkelijke toegankelijkheid van de processtukken waarvan de kennisneming is toegestaan (artikel 1.8.2, eerste lid, van de wet). Dit drukt uit dat de officier van justitie ook een zorgplicht heeft dat de kennisneming van processtukken door degene aan wie dit is toegestaan ook *de facto* en vlot wordt gerealiseerd (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 274). Voor de aanvang van de berechting en na de afloop ervan beslist de officier van justitie over de processtukken (artikel 1.8.2, tweede lid, van de wet); dat geldt ook na het instellen van hoger beroep (artikel 1.8.2, vierde lid, van de wet). Na aanvang van de berechting gaat zeggenschap over de processtukken over naar de rechter en gelden de bepalingen van het Besluit orde van dienst gerechten. Alleen in de gevallen die worden omschreven in artikel 1.8.8, vierde lid, van de wet, is het niet de officier van justitie die een kopie verstrekt. In die gevallen verstrekt de opsporingsambtenaar of de rechter-commissaris die met het verhoor is belast direct nadat het proces-verbaal is opgemaakt aan de verdachte of raadsman een kopie van de daar genoemde processen verbaal.

Het vierde lid bepaalt dat verstrekking van een kopie kan plaatsvinden met behulp van een elektronische voorziening als bedoeld in artikel 1.1.11 van de wet. In de memorie van toelichting bij het nieuwe Wetboek van Strafvordering is aangegeven dat zoveel mogelijk wordt gestreefd naar verstrekking van processtukken via elektronische weg. Indien de onbelemmerde toegang tot het processtuk langs elektronische weg is toegestaan, is een fysieke kopie niet nodig, omdat het processtuk steeds opnieuw kan worden bekeken of zelfs gedownload. Daarnaast moet het mogelijk blijven kopieën

(afschriften) van die stukken in papieren vorm te verkrijgen. Niet iedereen beschikt immers over een computer met aansluiting op het internet en is in staat met behulp daarvan kopieën te ontvangen (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 282). Op verzoek van de verdachte, het slachtoffer of de benadeelde partij kan worden bepaald dat de kopieën niet langs elektronische weg worden verstrekt. Indien de burger door een raadsman of een advocaat wordt bijgestaan is digitale communicatie echter het uitgangspunt (zie Boek 1, Hoofdstuk 9 van de wet).

Op grond van het vijfde lid vinden de voorgaande leden geen toepassing indien op grond van artikel 1.5.5, derde lid, of artikel 1.8.8, tweede lid, van de wet is bepaald dat geen kopie wordt verstrekt. In dat laatste geval gelden de hieronder toe te lichten bepalingen van Hoofdstuk 4 van dit besluit.

HOOFDSTUK 4

Inzage van stukken

Artikel 4.1.1 [plaats en wijze van inzage]

In het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer of van de opsporing of vervolging van strafbare feiten dan wel op zwaarwichtige gronden aan het algemeen belang ontleend, kan worden bepaald dat van bepaalde processtukken of gedeelten daarvan alleen inzage wordt verleend (artikel 1.8.8, tweede lid, van de wet). Ook kan de verdachte de officier van justitie verzoeken bepaalde stukken bij de processtukken te voegen en om hem met het oog op de onderbouwing van dat verzoek inzage te verlenen in die stukken (artikel 1.8.5, tweede lid, van de wet). Deze bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing op het slachtoffer (artikel 1.5.5, derde lid, van de wet) en op de benadeelde partij die geen slachtoffer is (artikel 1.5.14 van de wet). Daarbij geldt dat de term "inzage" in de wet wordt gebruikt voor situaties waarin niet het recht op een kopie van de stukken bestaat (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 271). Dit artikel geeft regels voor de plaats waar de inzage in deze gevallen kan plaatsvinden. Uitgangspunt is dat de inzage plaatsvindt op het parket van het openbaar ministerie. Als de verdachte rechtens van zijn vrijheid is beroofd, vindt de inzage plaats daar waar de verdachte zich bevindt. Tot slot kan de inzage ook "elders" plaatsvinden. In de eerste fase van het onderzoek zullen de stukken zich vaak bevinden op het politiebureau. In die fase kan de inzage ook op het politiebureau worden verleend. Aan de gemachtigde van het slachtoffer of de benadeelde partij kan eventueel worden gevraagd een specifieke schriftelijke volmacht te overleggen (vgl. artikel 1.5.6, derde lid, van de wet).

Het tweede lid bepaalt dat de inzage kan plaatsvinden met behulp van een elektronische voorziening. Zie voor de wijze waarop elektronisch kan worden kennisgenomen van processtukken waarvan geen kopie wordt verstrekt paragraaf 2.4 van de nota van toelichting bij het Besluit digitale stukken Strafvordering (Stb. 2016, 359). Daar is uiteengezet dat de officier van justitie kan bepalen dat de betrokkene kan kennisnemen van de stukken in een speciaal daartoe ingerichte ruimte van het parket of (als de verdachte in voorlopige hechtenis verblijft) de penitentiaire inrichting, alwaar onder toezicht van een bevoegde persoon toegang kan worden verkregen tot het procesdossier of onderdelen daarvan. Elektronische kennisneming is niet uitgesloten in gevallen waarin het verkrijgen van een kopie niet wordt toegestaan. In deze gevallen is kennisneming mogelijk door een gecontroleerde inzage in elektronische stukken op het parket (of elders), bijvoorbeeld met een eenmalige inlogcode.

Ook nadat de berechting is aangevangen – dus na indiening van de procesinleiding – heeft de verdachte het recht om te verzoeken om inzage in bepaalde stukken, ter onderbouwing van een verzoek om die stukken bij de processtukken te voegen (zie artikel 4.1.4, tweede en zevende lid, van de wet). Voor de fase van de berechting is de wijze van inzage geregeld in artikel 19 van het Besluit orde van dienst gerechten.

Artikel 4.1.2 [tijden waarop inzage kan worden verkregen]

Voor de gevallen waarin de inzage (op grond van artikel 4.1.1) plaatsvindt op het parket bepaalt de officier van justitie de tijden waarop die inzage kan worden verkregen door de verdachte en zijn raadsman, het slachtoffer en zijn advocaat of gemachtigde en de benadeelde partij en haar advocaat of gemachtigde. Dit betreft in de eerste plaats de (papieren) stukken die zich op het parket bevinden. Ook in gevallen waarin de inzage plaatsvindt met behulp van een elektronische voorziening in een daartoe geschikte ruimte van het parket, zal de officier van justitie de tijden moeten bepalen waarop die inzage kan worden verkregen. De beperking tot processtukken die zich "op het parket bevinden" is daarom uit het artikel geschrapt. Het artikel is voor het overige inhoudelijk ongewijzigd overgenomen uit het huidige besluit. Indien de inzage ter griffie plaatsvindt, geldt het Besluit orde van dienst gerechten (zie artikel 17 van dat Besluit). Indien de inzage op grond van artikel 4.1.1 elders dan op het parket plaatsvindt, zal de voor de betreffende plaats verantwoordelijke autoriteit (bijvoorbeeld de directeur van de penitentiare inrichting of de bevoegde politiefunctionaris) de tijden bepalen waarop de inzage kan worden verkregen.

Artikel 4.1.3 [inzage onder toezicht]

Dit artikel bepaalt dat de inzage van stukken onder toezicht kan worden gehouden. Anders dan in het huidige besluit wordt deze mogelijkheid niet beperkt tot gevallen waarin de officier van justitie dat in het concrete geval noodzakelijk acht. In veel gevallen zullen de omstandigheden die ertoe leiden dat geen kopie wordt verstrekt meebrengen dat de inzage ook onder toezicht moet plaatsvinden. Een andere wijziging ten opzichte van het huidige besluit is dat de officier van justitie ook kan bepalen dat de inzage onder toezicht plaatsvindt in gevallen waarin uitsluitend de raadsman van de verdachte of de advocaat van het slachtoffer (of die van de benadeelde partij) inzage neemt van de stukken. In die gevallen geldt wel de beperking dat dit toezicht naar het oordeel van de officier van justitie in het specifieke geval "noodzakelijk" moet zijn. Deze laatste beperking geldt niet voor de gemachtigde, die immers geen professionele rechtshulpverlener hoeft te zijn. Toezicht kan bijvoorbeeld worden gehouden om het risico te voorkomen dat in weerwil van een beslissing op grond van artikel 1.8.8, tweede lid, van de wet toch kopieën van de processtukken worden verkregen. De reikwijdte van het artikel is niet langer beperkt tot gevallen waarin de processtukken zich op het parket bevinden. Het artikel geldt nu dus voor al de in artikel 4.1.1 bedoelde stukken, zolang de berechting niet is aangevangen. Na aanvang van de berechting geldt artikel 20 van het Besluit orde van dienst gerechten.

Het artikel is techniekonafhankelijk geformuleerd, zodat ook de inzage met behulp van een elektronische voorziening onder toezicht kan worden gehouden. De mogelijkheid tot inzage wordt volgens het tweede lid (onderdeel a) geboden door de stukken voor te leggen. Dat "voorleggen" zal kunnen gebeuren door een papieren of een elektronische versie van de stukken aan de betrokkene te tonen (vgl. artikel 4.1.1, tweede lid), waaruit aantekeningen kunnen worden gemaakt. Opgemerkt kan worden dat in het geval van elektronische stukken geen verschil kan bestaan tussen een authentiek elektronisch origineel van een stuk en een fysieke kopie (een afschrift) daarvan. Wel is het mogelijk dat het ter inzage voorgelegde elektronische stuk niet volledig identiek is aan het authentieke stuk omdat hierin mogelijk gevoelige gegevens ontoegankelijk zijn gemaakt (zie paragraaf 2.4 van de nota van toelichting bij het Besluit digitale stukken Strafvordering, Stb. 2016, 359).

HOOFDSTUK 5

Slachtoffergegevens in stukken

Artikelen 5.1.1 tot en met 5.1.3 [aanwijzing slachtoffergegevens en stukken]

Op grond van artikel 1.8.11, derde lid, van de wet blijven in de (proces)stukken in bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen bepaalde daarin aan te wijzen gegevens in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het slachtoffer onvermeld, tenzij deze gegevens voor door de rechter te nemen beslissingen redelijkerwijs van belang kunnen zijn. Op grond daarvan wordt in dit besluit geregeld welke gegevens onvermeld dienen te blijven in de processtukken (zie artikel 5.1.1) en in welke gevallen dit moet gebeuren. Blijkt op een later moment dat deze gegevens toch van belang zijn voor door de rechter te nemen beslissingen, dan worden deze direct door de officier van justitie verstrekt aan de rechter. De verplichting tot het weglaten van deze gegevens geldt voor twee categorieën processtukken. Het betreft in de eerste plaats alle processen-verbaal van opsporingsambtenaren (zie artikel 5.1.2). In de tweede plaats gaat het om alle stukken die het openbaar ministerie zelf produceert, zoals vorderingen, bevelen en tenlasteleggingen (zie artikel 5.1.3). Deze bepalingen zijn, afgezien van de artikelnummers waarnaar wordt verwezen, ongewijzigd overgenomen uit het recent tot stand gekomen Besluit bescherming slachtoffergegevens in processtukken. Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het laatstgenoemde besluit (Stb. 2025, 29).

HOOFDSTUK 6

Overige bepalingen

Artikelen 6.1.1 en 6.1.2

Dit zijn gebruikelijke slotbepalingen.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Transponeringstabel

Besluit processtukken in strafzaken (2011)	Besluit processtukken in strafzaken 202X (nieuw)
1	1.1.1
2	2.1.1
3	2.1.2
4	4.1.1
5	4.1.2
6	4.1.3
7	3.1.1
8-10	Invoeringsbesluit
11	6.1
12	6.2

Besluit slachtoffergegevens in processtukken (2025)	Besluit processtukken in strafzaken 202X (nieuw)
1	5.1.1
2	5.1.2
3	5.1.3
4-5	Vervallen (inwerkingtreding en citeertitel)